

AFM: ontwikkelingen voor de financiële sector voor 2025

Onlangs verscheen Trendzicht 2025, een uitgave van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). In deze publicatie gaat de toezichthouder in op belangrijke trends en risico's in de financiële sector. Voor de vier toezichtgebieden – Financiële dienstverlening, Kapitaalmarkten, Assetmanagement en Accountancy en verslaggeving – zette de AFM de belangrijkste ontwikkelingen uiteen. Dit artikel belicht vooral het laatste toezichtgebied.

Voor de accountancy en verslaggeving geldt dat er in 2025 sprake zal zijn van een stijgende vraag naar controle- en assurancewerkzaamheden. Dit is vooral het gevolg van de implementatie van de [Corporate Sustainability Reporting Directive \(CSRD\)](#) en de groeiende behoefte aan IT-assurance.

Tegelijkertijd geeft ruim de helft van de accountantsorganisaties aan met personeelstekorten te kampen. Onder andere door een dalende belangstelling voor de accountancyopleiding wordt verwacht dat het tekort aan personeel de komende jaren zal aanhouden. Een andere trend is dat van accountantsorganisaties steeds meer wordt verlangd dat zij [fraude tijdig signaleren](#). Daarnaast vragen [discontinuïteitsrisico's](#) om extra tijd en aandacht.

Over Trendzicht 2025

In Trendzicht gaat de AFM elk jaar in op belangrijke trends en risico's in de financiële sector. Op basis van de inzichten ontwikkelt de AFM haar toezichtagenda. "Door vroegtijdig veranderingen te signaleren in de sector draagt de AFM bij aan een risico-gestuurde, vooruitblikkende en preventieve toezichtaanpak", aldus de AFM. Het volledige rapport is te vinden op [AFM.nl](#).

Consolidatie in accountancysector

De consolidatie in de accountancysector zet zich voort. Het aantal accountantsorganisaties met een vergunning voor wettelijke controles daalt. Dit komt vooral door fusies en overnames, maar ook doordat sommige accountantsorganisaties ermee stoppen. Aan de andere kant blijven het aantal wettelijke controles nagenoeg gelijk. Dit betekent dus dat accountantsorganisaties meer controles moeten uitvoeren. De verwachting is dat de consolidatie van de sector zich de komende jaren gestaag zal voortzetten.

Een andere ontwikkeling die speelt binnen de accountancy is de toename van private equity. De accountancysector is interessant voor private equity-partijen vanwege de volgende redenen: stabiele omzetcijfers, aantrekkelijke winstgevendheid en de behoefte aan investeringen in innovatie.

Hoewel op dit moment het aandeel van private equity-partijen in de accountancy meevalt, is de verwachting dat dit zal toenemen. De opkomst van private equity brengt risico's met zich mee voor de accountancy, omdat de nadruk van kantoren kan komen te liggen op financiële prestaties en minder op de kwaliteit van de controle.

Toename van data-analyse

Digitalisering heeft een steeds grotere invloed op de accountancy. Zo wordt verwacht dat accountsorganisaties in toenemende mate [gebruik gaan maken van data-analyse](#), onder andere bij wettelijke controles.

Ook [artificial intelligence \(AI\)](#) wordt steeds vaker gebruikt in de accountancy, vooral op het gebied van administratieve taken en het zoeken van informatie. AI-toepassingen kunnen onder andere de productiviteit en de kwaliteit van het controlewerk verhogen en dat biedt mogelijkheden bij een personeelstekort. Uiteraard moet hierbij goed worden gelet op eventuele risico's.

In de accountancy is er ook veel [sprake van cyberrisico's](#). Accountantskantoren zijn een interessant doelwit voor cybercriminelen, omdat zij over veel gevoelige informatie beschikken.

Kleinere ondernemingen vallen niet direct onder de CSRD-richtlijn

Inwerkingtreding van de CSRD

Een grote verandering binnen de accountancy is de inwerkingtreding van de CSRD en de eerste verslagen die volgens deze EU-richtlijn worden opgesteld. De dubbele materialiteitsanalyse speelt hierbij een belangrijke rol. Daarbij wordt enerzijds gekeken welke impact een onderneming heeft op de omgeving en anderzijds wat de impact van duurzaamheid is op de onderneming. Op basis van deze analyse kunnen kansen en risico's inzichtelijk worden gemaakt, waar de onderneming haar voordeel mee kan doen.

Beperkte capaciteit en expertise

De AFM vraagt zich af of accountantsorganisaties op tijd over genoeg capaciteit en expertise beschikken om (limited) assurance te verstrekken bij duurzaamheidsinformatie. Omdat deze taak nieuw is, is extra expertise nodig en tijd om deze te kunnen integreren in het stelstel van kwaliteitsbeheersing. Tegelijkertijd moeten de andere werkzaamheden voor wettelijke controles van jaarrekeningen blijven doorgaan. Dat kan leiden tot extra druk.

Omdat er vooralsnog geen gebruik wordt gemaakt van onafhankelijke assuranceproviders voor het controleren van duurzaamheidsinformatie ligt het verstrekken van assurance op het gebied van duurzaamheid nu volledig bij accountants. Ook dat leidt tot extra druk bij de accountantsorganisaties. Kleinere ondernemingen vallen niet direct onder de CSRD-richtlijn. Desondanks maken zij wel onderdeel uit van de waardeketen van grotere ondernemingen die mogelijk wel onder de CSRD vallen.

Het adviseren en begeleiden van kleinere ondernemingen is van groot belang

Duurzaamheidsinspanningen inzichtelijk maken

Grotere ondernemingen zijn verplicht om niet alleen hun eigen duurzaamheidsinspanningen maar ook de impact van kleinere ondernemingen in hun waardeketen in kaart te brengen. Indirect krijgen kleinere ondernemingen dus wel degelijk met de CSRD te maken.

Voor veel van deze ondernemingen zal het veel tijd en capaciteit kosten om hun inspanningen op duurzaamheidsvlak inzichtelijk te maken. Dit geldt vooral voor ondernemingen die dit moeten doen voor meerdere grote ondernemingen. Uniformering van rapportages biedt hierbij mogelijk uitkomst. Het adviseren en begeleiden van kleinere ondernemingen is in ieder geval van groot belang.

Realistische doelen stellen

De AFM vraagt zich af in hoeverre de rapportageverplichtingen gaan bijdragen aan daadwerkelijk duurzamer gedrag en geeft aan dat het daarom van belang is om de wisselwerking tussen rapportage en duurzaam gedrag te blijven monitoren.

Ook roept de toezichhouder op om realistische doelen te stellen. Zo wordt voorkomen dat er een kloof ontstaat tussen de maatschappelijke verwachtingen van duurzaamheidsrapportages en wat ondernemingen en accountantsorganisaties aan de andere kant kunnen waarmaken.

De accountant zal aandacht moeten besteden aan discontinuïteitsrisico's

Controlewerkzaamheden uitbesteden aan buitenland

Accountantsorganisaties besteden steeds meer controlewerkzaamheden uit aan Shared Service Centers (SSC's), zoals routinematige controles, reguliere beoordelingen van beleid of standaardanalyses. SSC's zitten veelal in het buitenland.

Het uitbesteden van controlewerkzaamheden kan leiden tot een wettelijke controle van hogere of juist een lagere kwaliteit. Een hogere kwaliteit doordat accountants zich meer kunnen richten op complexe onderdelen. Een lagere kwaliteit omdat de klant en het controleteam meer op afstand kunnen komen. Een bijkomend risico bij uitbesteding aan buitenlandse partijen is dat ze onvoldoende kennis hebben van de Nederlandse situatie.

AFM ziet frauderisico's bij onderzoek van controles

De AFM onderzocht recent 32 wettelijke controles van jaarrekeningen. Daaruit kwam naar voren dat de controlewerkzaamheden vaak onvoldoende specifiek en diepgaand zijn. Daardoor is de kans aanwezig dat eventuele fraude over het hoofd wordt gezien. Bij twee derde van de controles constateerde de toezichhouder dat de controlewerkzaamheden op een of meer frauderisico's onvoldoende waren.

Bevindingen

Op basis van de onderzoeksresultaten kwam de AFM met een aantal bevindingen op het gebied van frauderisico's:

- Het belang en de bijzondere aard van fraude(risico's) vragen om extra aandacht in de wettelijke controle.
- Er zijn diepgaandere en specifiekere controlewerkzaamheden nodig bij het bekijken van frauderisico's.
- De fraudeparagraaf moet relevante en betrouwbare informatie bevatten over de risico's.
- Samen met de NBA en SRA doet de AFM een oproep voor verbetering van de controlewerkzaamheden op frauderisico's.

Verwachte toename faillissementen

Door een beperkte economische groei, het einde van de coronasteun en krappe financieringsvoorwaarden zal het aantal faillissementen verder toenemen in Nederland. De accountant zal dus aandacht moeten besteden aan discontinuïteitsrisico's. Hetzelfde geldt voor frauderisico's bij gecontroleerde ondernemingen. De accountant heeft een poortwachtersrol bij het opsporen van fraude, niet alleen op financieel vlak, maar bijvoorbeeld ook op het gebied van greenwashing.

Examenfraude bij grote accountantsorganisaties

Recent waren er in Nederland gevallen van examenfraude. Een mogelijk gevolg is twijfel over de integriteit van accountants. De AFM verzoekt accountantsorganisaties om zelf onderzoek te doen naar examenfraude: zij moeten zelf examenfraude voorkomen, en eventuele misstanden opsporen en aanpakken. De AFM houdt hier toezicht op.

Dit is een artikel van de redactie van FA Rendement

FA Rendement is dé informatiebron voor administrateurs, boekhouders, controllers en andere financiële professionals. Wat is er veranderd op het gebied van financieel-administratieve wet- en regelgeving, en hoe kun je als specialist deze informatie direct in je dagelijkse werk toepassen? Daarnaast moet je op de hoogte zijn van onder meer de fiscaliteit, automatisering, de loon- en salarisadministratie, sociale voorzieningen, debiteurenbeheer en inkoop.

De onafhankelijke en ervaren redactie van FA Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt jou als eerste wat de ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat je de informatie direct kunt vertalen naar je eigen werksituatie. FA Rendement is daarnaast multimediaal. De voor jouw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- ✓ dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar je onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot je beschikking hebt;
- ✓ wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- ✓ maandelijks in het vakblad FA Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- ✓ tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Rendement is een succesvolle uitgeverij van met name praktische vakbladen en digitale ondersteuning.

Het assortiment bestaat uit een crossmediaal portfolio: van printuitgaven zoals magazines en themadossiers tot online ondersteuning in de vorm van digitale naslagwerken, e-nieuwsbrieven, een vragenservice en tools.

www.rendementuitgeverij.nl